

kupec jest oprávněn požadovati i větší dokazatelnou škodu (škodu konkrétní), on má právo volby požadovati tu neb onu škodu. Jak první stolice bylo zjištěno, — a v tom se odvolací soud od zjištění první stolice neodchyluje — činila tržní cena pytlů moučných v čase, kdy mělo býti plněno, 22 až 24 K. Zdali za čas plnění jest považovati duben 1919, jak míní soud odvolací, čili září 1918, jak za to má soud první stolice, jest v daném případě lhostejno, poněvadž jak v dubnu, tak i v září 1918 byly ceny moučných pytlů stejné. Dlužno však správným uznati v té příčině názor soudu prvního, neboť doba plnění končí teprve tehdy, když prošla dodatečná lhůta ku plnění, prodávateli dle zákona poskytnutá. Poněvadž pak smluvní cena pytlů činila dle dopisů žalované firmy 5 K 95 h za kus a jejich tržní cena v čase, kdy mělo býti dodáno, 22 až 24 K, činí žalobcem jako abstraktní škoda požadovaný obnos 6000 K ještě méně, než by dle zákona byl oprávněn požadovati. Úvahu odvolacího soudu, že by přiřčením celého rozdílu mezi cenou smluvní a cenou tržovou se dostalo žalobci neoprávněného zisku, nelze uznati případnou vůči přesnému ustanovení zákona, jenž škodu tu způsobem určitým a jasným stanoví, úvaha ona není však ani zcela přiléhavou. Žalovaná firma byla povinna smluvený počet pytlů za smluvenou cenu nejdéle do posledního dne lhůty jí dodatečně poskytnuté žalobci dodati. Buť zboží to měla po ruce, anebo musila si je tehdy opatřiti; měla-li je po ruce a nedodala, vyplynul jí nedodáním zisk v ten způsob, že mohla zpeněžit zboží za tržní ceny v onu dobu platné, ano mohla vzhledem k tomu, že dle posudku znalců cena ta koncem září 1918 stoupla až na 28 K, docíliti zisku ještě většího. Pak-li by však, by svému smluvnímu závazku vůči žalobci dostála, byla musila pytle koupiti, byla by je musila platiti po 22 až 24 K a tedy byla by ztratila nejméně 15 K na kuse, kteréžto ztrátě se vyhnula porušením smlouvy. To jest rub úvahy soudu odvolacího, ke kterému též nepřihlížel, ač tak tím spíše učiniti měl, protože žalovaná firma to jest, která smlouvu porušila, a podle zásad cti a víry v obchodě v první řadě jest ohled vzíti na onu stranu, jež při smlouvě věrně a poctivě trvá. Nebyl tedy odvolací soud oprávněn v tomto případě od přesného ustanovení zákona (čl. 357 odst. 3 obch. zák.) se odchýliti, a není ostatně ani dovolání se Šu 273 c. ř. s. v tomto případě na místě, poněvadž tu není podmínek v témž Šu pro jeho užití uvedených. Bylo tedy dovolání ve věci vyhověti, a poněvadž rozsudek první stolice odpovídá zákonu, bylo jej obnoviti.

Čís. 177.

Zákaz postupu uzávěrky postihuje též nárok na náhradu škody pro nedodání, pokud se týče nárok na náhradu zájmu dle Šu 368 ex. ř.

(Rozh. ze dne 20. května 1919, Rv I 237/19.)

Závěrečným listem ze dne 4. července 1915 koupil obchodník A u obchodníka B 100 beden sardinek. Dle doložky závěrečného listu jest uzávěrka nepřevoditelná. Nedodav zboží byl B k žalobě A-ově pravo-
platně odsouzen, tak učiniti. Než i exekuce, vedená dle § 346 ex. ř. mí-

nula se s úspěchem. Po té postoupil A své nároky C-ovi a tento podal na B žalobu o náhradu zájmu dle § 368 ex. ř. Žaloba byla ve všech třech stolicích zamítnuta, nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

důvodů:

Nesprávné posouzení právní ohledně otázky nedostatku aktivní legitimace k žalobě shledává žalobce v tom, že soud odvolací má za to, že i postup pohledávky na náhradu nyní žalované dle závěrečného listu jest nepřipustný. Nejen při nároku na dodání zboží, nýbrž i při pohledávce peněžité může dlužník míti zájem na tom, by postup osobě třetí byl vyloučen, zejména také proto, by dlužník případné své protinároky, které mu později proti přímému kontrahentovi vzniknou, mohl uplatňovati kompensací. Nárok na náhradu škody pro nedodání zboží jest právě tak jako nárok na dodání nárokem z učiněné uzávěrky, nárok ten nezákládá se pouze na zákoně, nýbrž po rozumu § 1295, 1298 obč. zák. na nesplnění povinnosti smluvní. Ujednání v závěrečném listu obsažené, že »uzávěrka,« totíž práva z ní vyplývající jsou nepřevodna, platí tedy i pro tento nárok a smluvní obmezení tohoto nároku v tom směru, že postup jeho jest nepřipustný, není zákonem zakázáno, jest tedy dovoleno, a nelze seznati, proč by odporovalo dobrým mravům.

Čís. 178.

Majitel stroje, používaného jen mimochodem v podniku zemědělském, jest podnikatelem ve smyslu § 11, posl. odst. zákona o úrazovém pojištění dělníků bez ohledu na to, zda propůjčuje stroj k tomuto používání po živnostensku, čili nic.

O nároku na náhradu škody, příslušejícím pro opomenutí oznámení dle § 29 zákona o úraz. pojištění dělníků pojištěnci proti podnikateli, lze platně učiniti narovnání.

(Rozh. ze dne 20. května 1919, Rv I 247/19.)

Žalovaný půjčoval v roce 1916 hospodářům v Chrudimi a okolí za poplatek k účelu výmlatu obilí mlátičí stroj prostřední velikosti poháněný elektrickou silou, kterou dodávala elektrárna v Chrudimi. Žalovaný činil tak na rozkaz okresního hejtmanství; dělnice i dělníka Josefa P., kovářského dělníka v Chrudimi, platili ti hospodáři, kteří si stroj na mlácení vydlužili. Mezi dělnicemi byla také žalobkyně. Dne 20. září 1916 vydlužila si onen stroj od žalovaného Antonie Č., rolnice v Chrudimi. Dne 21. září 1916, když žalobkyně posunovala rukou obilí, na vál naložené, do stroje, zachytily ji zuby a utrhly jí pravou ruku do půl dlaně. Byla pak dodána do nemocnice, kdež jí byla ruka amputována až po zápěstí. Poněvadž žalovaný jako podnikatel opomenul úraz ohlásiti, přišla žalobkyně o svůj nárok proti pojišťovně a domáhala se na žalovaném náhrady. Žalovaný mimo jiné namítal jednak, že půjčuje stroj z úředního příkazu a nikoli po živnostensku, jednak, že se se žalobkyní již vyrovnal. Obě nižší